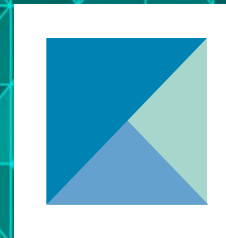
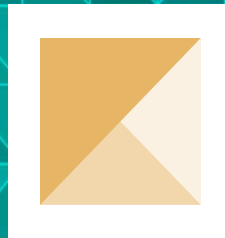
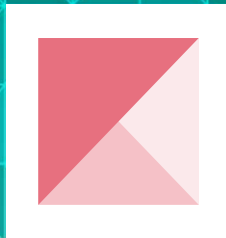
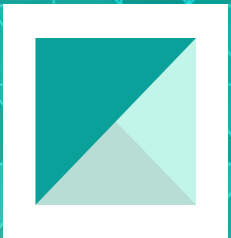

Aesu Ffurfiannol- adolygu prif egwyddorion

Gwenno Jones , GwE Ebrill 2023

Tair rôl asesu

Cefnogi dysgwyr unigol yn barhaus
o ddydd i ddydd

Pennu cynnydd dysgwr unigol dros amser,
llunio darlun ohono, a myfyrio arno

Deall cynnydd grŵp er mwyn
myfyrio ar arferion

- [Fleas in a jar \(similarity in fleas and human behaviour\) - YouTube](#)

Fleas in a jar (similarity in fleas and human behaviour)

YouTube [↗](#)

YouTube · MMM Global School · 3 Mai 2015

Aesu yn y Cwricwlwm i Gymru

Wrth i ysgolion ystyried asesu yn y Cwricwlwm i Gymru, bydd angen iddynt ystyried y canlynol:

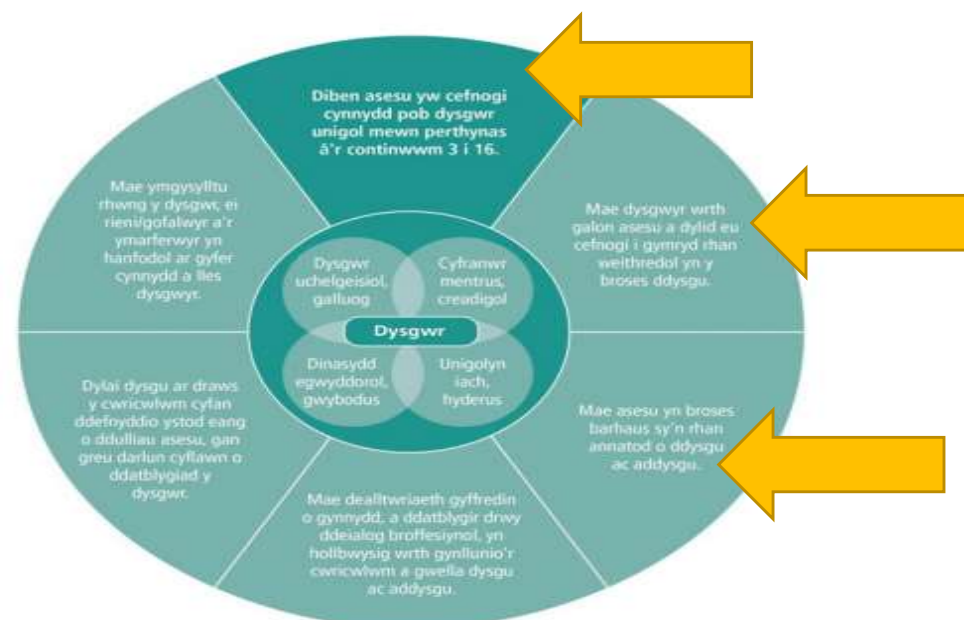
Tair rôl asesu

Cefnogi dysgwyr unigol yn barhaus o ddydd i ddydd

Pennu cynnydd dysgwr unigol dros amser, llunio darlun ohono, a myfyrio arno

Deall cynnydd grŵp er mwyn myfyrio ar arferion

Diben ac egwyddorion asesu:

Mae'n hollbwysig nad yw ysgolion yn ystyried asesu ar ei ben ei hun; rhaid ystyried asesu cynnydd fel rhan o'r broses o gynllunio'r cwricwlwm.

Cydwethio · Dysgu · Llywyddo
Collaborating · Learning · Succeeding

Pan fo angen i ymarferwyr geisio ystyried cynnydd dysgwyr unigol dros amser a deall cynnydd grwpiau er mwyn myfyrio ar arferion, gellid defnyddio'r egwyddorion cynnydd fel fframwaith ar gyfer eu hystyriaethau.

Gall hyn gael ei ategu ymhellach wedyn gan farn broffesiynol yr ymarferydd o ran pa mor briodol yw cyflymder cynnydd y dysgwr unigol (o ystyried ei ddisgwyliadau ar gyfer y dysgwr hwnnw).

Asesu yn y
Cwricwlwm i
Gymru

Cefnogi dysgwyr unigol yn barhaus o ddydd i ddydd

Dylai **cefnogi dysgwyr unigol yn barhaus o ddydd i ddydd** alluogi ymarferwyr i ymateb i anghenion unigol yr ystod lawn o ddysgwyr yn eu dosbarth. Wrth gynllunio ystod o ddulliau asesu, rhaid i ymarferwyr ystyried yn ofalus y cyswllt anorfod rhwng dealltwriaeth addysgegol o **gynllunio'r cwricwlwm, cynnydd ac asesu cynnydd**.

Canolbwyntio ar y dysgwr unigol, gan nodi cryfderau a meysydd i'w gwella (a, lle y bo'n berthnasol, unrhyw rwystrau i ddysgu).

Cadarnhau'r camau nesaf sy'n ofynnol er mwyn symud dysgu yn ei flaen, gan gynnwys unrhyw her a chymorth ychwanegol sy'n ofynnol.

Cyflawnir hyn drwy gynnwys trefniadau asesu fel rhan o'r arferion o ddydd i ddydd mewn ffordd sy'n ennyn diddordeb y dysgwr ac sy'n golygu nad yw'n ddim gwahanol i ddysgu.

Nodi bwriadau dysgu clir sy'n llywio'r gweithgareddau dysgu (gan sicrhau bod dysgwyr yn ymgysylltu â'r broses hon, lle y bo'n bosibl).

Gwerthuso dysgu, gan gynnwys drwy arsylwi, holi a thrafod.

Myfyrio ar eu harferion eu hunain er mwyn llywio'r camau nesaf o ran addysgu a chynllunio ar gyfer dysgu.

Creu diwylliant sy'n hyrwyddo llesiant dysgwyr drwy arferion asesu.

Rhoi adborth perthnasol a phenodol sy'n symud eu dysgu yn ei flaen ac sydd yn ennyn diddordeb dysgwyr, yn eu hannog i gymryd cyfrifoldeb am eu dysgu a myfyrio arno.

Wrth i ddysgwyr wneud cynnydd, eu cefnogi i feddwl yn fwy penodol am eu dysgu eu hunain, a meithrin eu sgiliau cynllunio, monitro a gwerthuso dysgu.

Aesu- Cwricwlwm i Gymru

- ‘Mae asesu yn **greiddiol i gynllunio’r cwricwlwm.** Ei bwrpas cyffredinol yw **cefnogi pob dysgwr i wneud cynnydd.** Dylai asesu ganolbwyntio o hyd ar **symud y dysgu yn ei flaen trwy ddeall y dysgu sydd eisoes wedi digwydd,** gan ddefnyddio hyn i sicrhau bod **pob dysgwr yn cael ei herio a chefnogi pob dysgwr yn briodol yn ôl ei anghenion dysgu unigol.**
- ‘Mae’n gofyn am **bartneriaeth rhwng pob un sy’n gyfrifol, gan gynnwys y dysgwr.** Dylai gydnabod anghenion dysgu unigol a chefnidir yr holl ddysgwyr ac **annog ystyriaeth holistaidd o’u datblygiad.** Felly dylai’r ymarferwyr a’r dysgwyr **ddod i ddeall sut mae’r dysgwyr yn dysgu,** beth yw eu **hagwedd at ddysgu** a’r ffordd maen nhw’n mynd ati i **ddysgu,** er mwyn eu cefnogi i **barhau i wneud cynnydd ac i feithrin eu hymrwymiad tuag at eu dysgu eu hunain.’**

Pam Aesu ar Gyfer Dysgu/ Aesu Ffurfiannol?

“When implemented well, formative assessment can effectively double the speed of student learning (Dylan Wiliam, 2007).”

Aseu Ffurfiannol

FFURFIANNOL:

- Yn digwydd yn ystod y broses ddysgu
- Yn galluogi athrawon a dysgwyr i lywio eu strategaethau yng nghanol y broses ddysgu
- Yn nodi meysydd i'w gwella
- Rhoi cyfleoedd i ddysgwyr weithredu ar adborth

Aseu Crynodol

CRYNODOL:

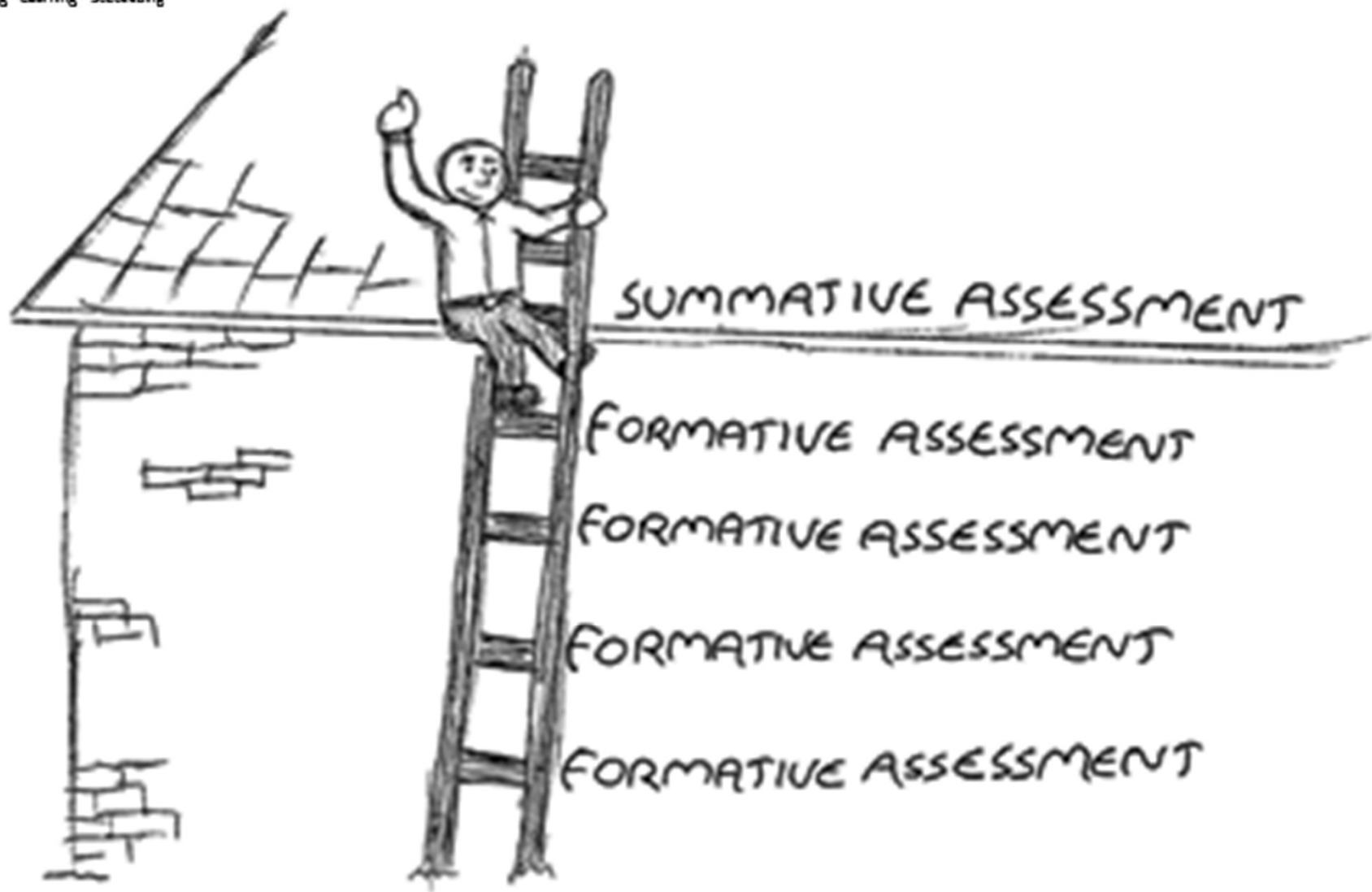
- Yn digwydd ar ddiwedd y broses ddysgu
- Yn darparu gwerthusiad terfynol ar wybodaeth a sgiliau
- Profion sy'n aml yn cynnwys gosod dysgwyr yn eu trefn
- Yn rhoi gradd/ marc i ddysgwyr

GWE

Cydwathio · Dysgu · Llywddo
Collaborating · Learning · Succeeding

The User Testing Battle

Formative

When The **Chef**
Tastes The Noodles

Summative

When The **Guest**
Tastes The Noodles

Prosiect Ymchwil Gweithredol GwE gyda Shirley Clarke

Niferoedd

- 89% o ysgolion y rhanbarth
- 96% Cynradd
- 80% Uwchradd
- 70% Arbennig

	YSGOLION	ATHRAWON
Haen 1	27	54
Haen 2	193	386
Haen 3	140	261
CYFANSWM	360	701

Meysydd Ymchwil - dros flwyddyn

Meddylfryd o Dwf, 'Pwerau Dysgu', Diagram parth dysgu ('bullseye')

Partneriaid Trafod

Cwestiynu er mwyn canfod gwybodaeth flaenorol

Deilliannau Dysgu - *allan o gyd-destun, pryd i'w cyflwyno, sut i'w cofnodi, agored a chaeedig*

Meini Prawf Llwyddiant - *disgyblion yn eu pennu ar y cyd, MPLL gorfodol a dewisol, enghreifftio 'ardderchog'*

Adborth - *llafar ac ysgrifenedig, cyn, yn ystod ac ar ôl gwrs.*

Dileu grwpiau gallu

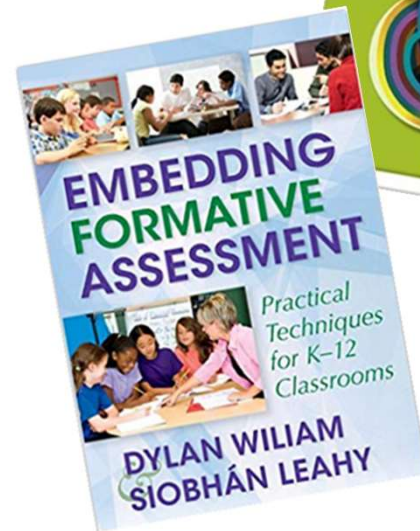
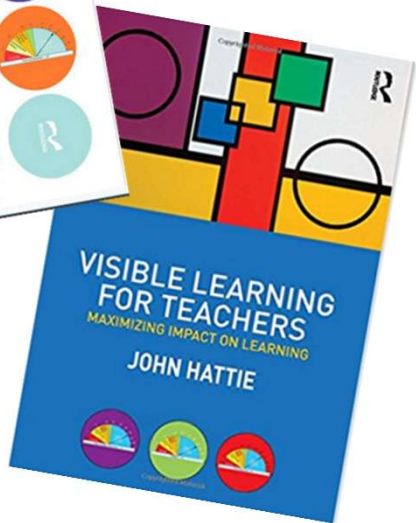
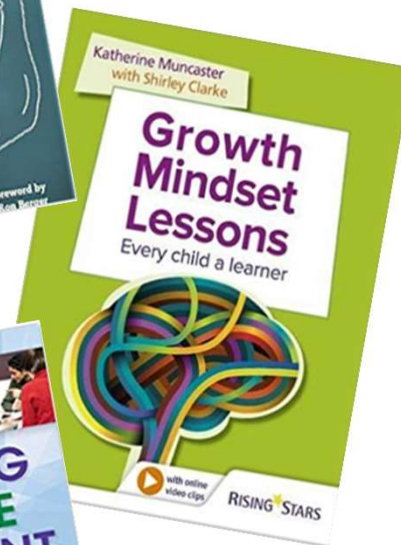
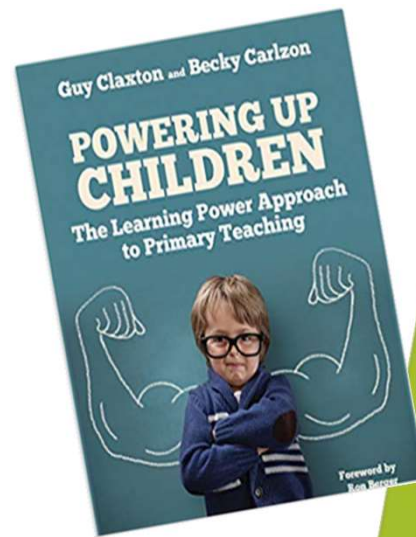
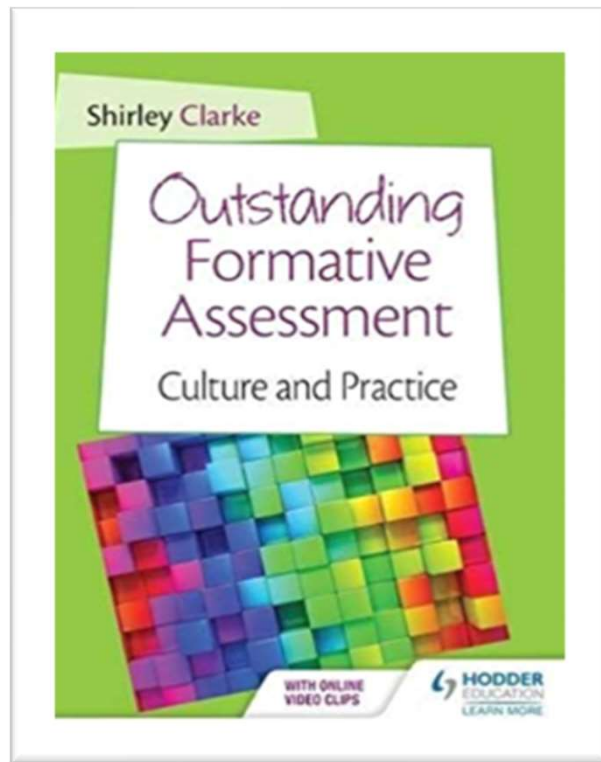
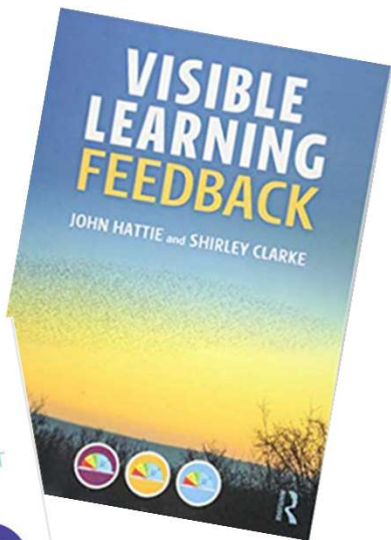
Dileu gwobrwyo cymharol

Lleihau llwyth gwybyddol

Visible Learning- John Hattie...

Assessment literate students	1.44
Providing Formative evaluation	0.9
Classroom discussion	0.82
Teacher/ student relationships	0.75
Feedback	0.72
Meta-cognitive strategies	0.69
<hr/>	
Homework	0.29
Class size	0.21
Matching styles of learning	0.17
Ability grouping	0.12
Moving schools	-0.34

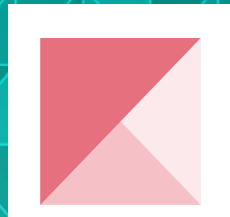
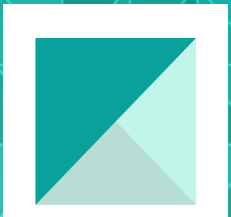

HINSAWDD DYSGU

Metawybyddiaeth

- Meddwl am y ffordd yr wyf yn meddwl, gwybod am fy ngwybodaeth fy hun, deall fy neallusrwydd i
- Deall y ffyrdd y maent yn dysgu orau, e.e. gwersi 'dysgu dysgu' sydd yn trafod. OND pwysig trafod ymhob gwera

Tuag at Ragoriaeth
Towards Excellence

CAROL DWECK

FIXED / GROWTH MINDSET

Insight #3

**In the fixed mindset,
when you fail; you're a failure –
In the growth mindset,
when you fail; you're learning**

Methiannau enwog

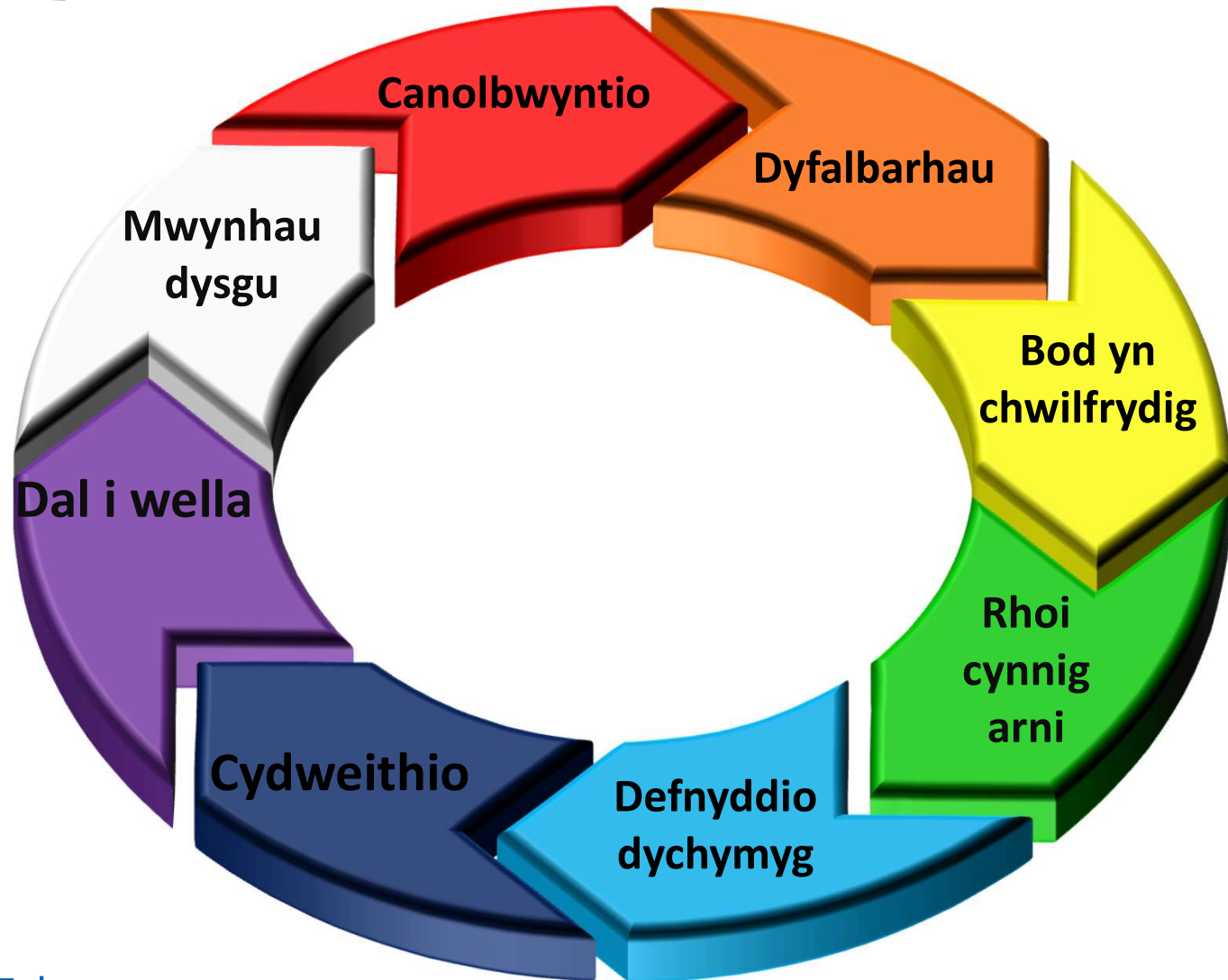

1,000

5,126

9,000

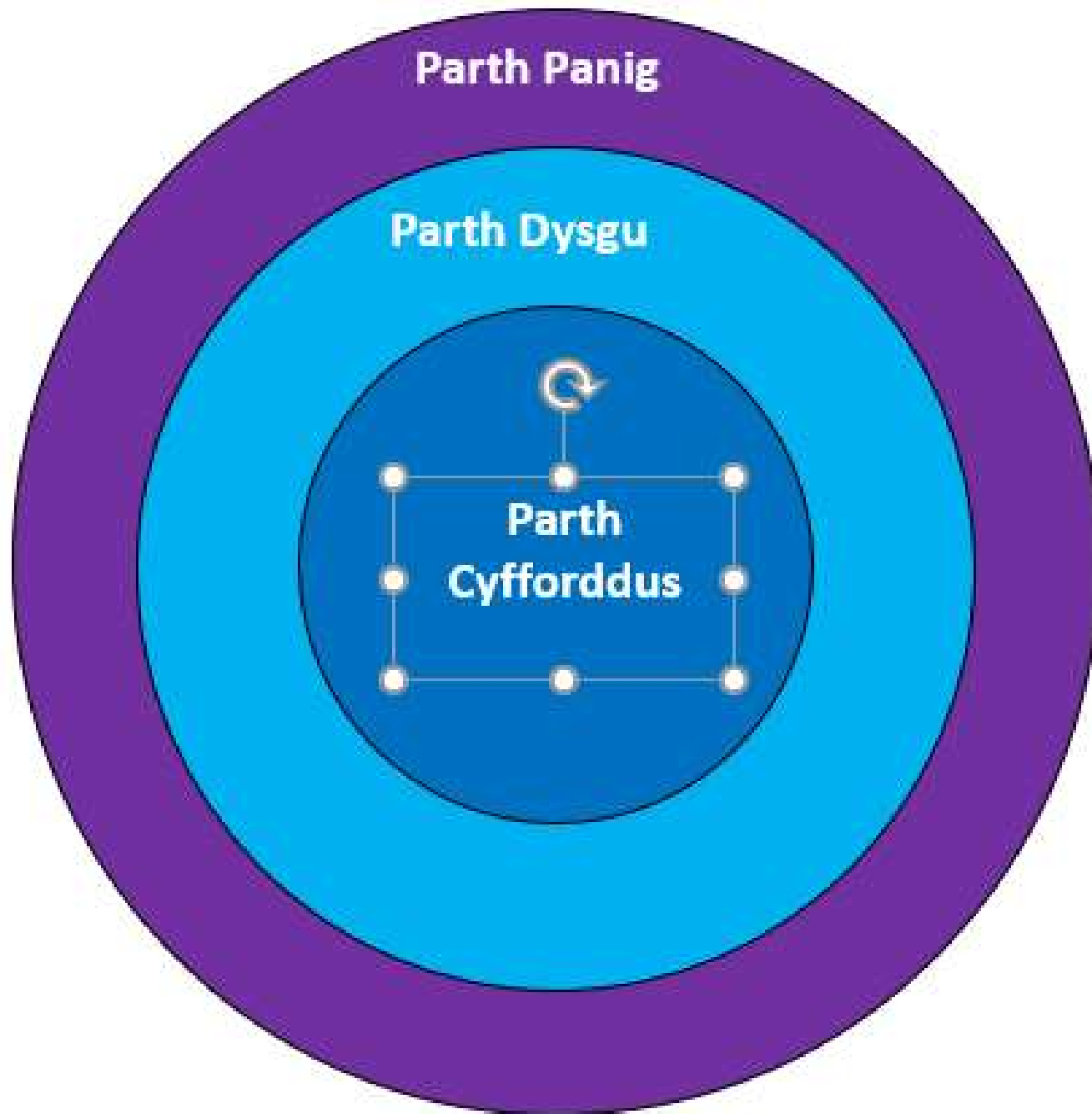
Pwerau dysgu...

GWE

Cydwathlo · Dysgu · Llywddo
Collaborating · Learning · Succeeding

Dyffryn Dysgu

Mi wnai i setlo am her hawdd i gael gorffen y gwaith yn gynt.

Mi wnai fynd am yr her i ddatblygu fy ymennydd.

Does gen i ddim amynedd i wneud yr her anoddaf.

Dydw i ddim eisiau herio fy hun rhag ofn i mi wneud camgymeriad.

Rhaid i mi ddal ati er mwyn dysgu sut i wneud hyn.

Rhaid cymryd amser ac ymdrech i wneud rhywbeth newydd.

Meddwl Segur

Meddwl Medrus

Dim Her

Dim Her

Aros yn yr un lle

Eisiau dysgu mwy

Anwybyddu cyngor

Mae'r gwaith yma'n rhy anodd.

Os wnai gamgymeriad byddaf yn gwella ac yn dysgu mwy.

Derbyn ac ymateb i gyngor

Gweld ymdrech yn ddi-werth

Rydw i am roi'r ffidil yn y to.

Rydw i am wneud fy ngorau glas.

Ymdrechu er mwyn ceisio llwyddo

Negyddol

Positif

Rhoi fyny

Dyfalbarhau

Osgoi her

Mwynhau Her

Effort

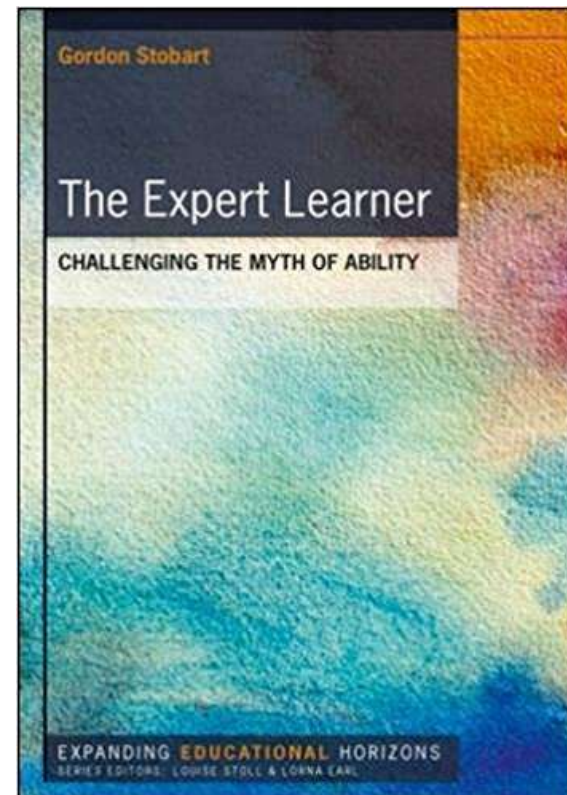

"My secret is practice. I have always believed that if you want to achieve anything special in life you have to work, work, and then work some more."

David Beckham

Downbrook

Learning together, achieving for

Meddylfryd yn yr ysgol

- **PAWB** yn anelu at feddwl gyda Meddylfryd o Dŵf
- Croesawu camgymeriadau fel ffordd o ddysgu
- Gwersi Metawybyddiaeth
- Bwydo trwy pob gwera a bywyd yr ysgol yn gyffredinol
- Newid ffordd o ganmol
- Newid ffordd o siarad

X rhoi adborth ar....

- Allu
- Cyflymder
- Cael popeth yn gywir heb ymdrechu

Rhowch adborth ar...

- Gyflawniad
- Ymdrech
- Gamgymeriadau a ddatgelir
- Defnyddio strategaethau goresgyn
- Wynebu sialens

Sut i annog dysgwyr:

OS Y CEWCH EICH TEMTIO I

DDWEUD.....

ALLAI DDIM
EI WNEUD
O...

BYDDWCH YN DDIGON

DEWR I YCHWANEGU.....

...ETO!

DATBLYGU MEDDYLFRYD O DWF

YN HYTRACH NA DWEUD:

Dwi ddim yn dda am wneud hyn

Dwi ddim am drio rhaqor

Fe wnaiff y tro

Allai ddim gwneud yn well na hyn

Mae hyn yn waith rhy galed

Rwyf wedi gwneud camgymeriad

Alla'i ddim gwneud hyn

Alla'i ddim bod mor alluog â hynny

Wnaeth y cynnig cyntaf ddim gweithio

Mae fy ffrind i'n gallu gwneud y gwaith

CEISIWCH FEDDWL A DWEUD:

Oes yna rywbeth rydw i'n ei fethu?

Dwi am drio strategaeth wahanol

Ai dyma'r gorau allai ei wneud?

Mae bob amser le i wella

Mae hyn yn mynd i gymryd amser

Mae camgymeriadau yn helpu ni ddysgu

Rydw i am hyfforddi fy ymennydd

Mi ddysga'i sut i wneud hyn

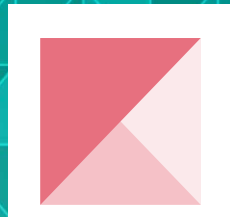
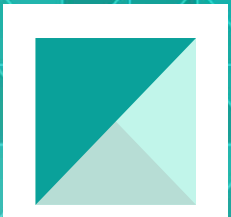
Rwan dwi am drio'r ail gynnig

Rydw i am ddysgu gan fy ffrind

PARTNERIAID TRAFOD

VISIBLE LEARNING- John Hattie

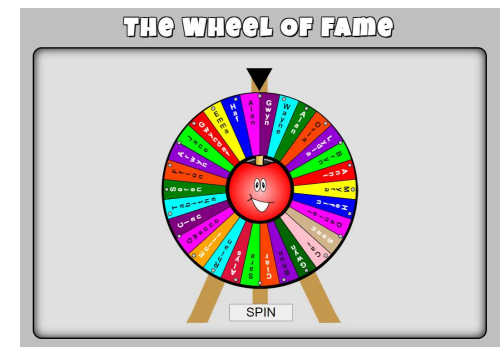

Assessment literate students	1.44
Providing Formative evaluation	0.9
Classroom discussion	0.82
Teacher/ student relationships	0.75
Feedback	0.72
Meta-cognitive strategies	0.69
<hr/>	
Homework	0.29
Class size	0.21
Within class grouping	0.16
Ability grouping	0.12
Moving schools	-0.34

Pam?

- Trafodaethau dosbarth- effaith ar y 'dysgu' yn uchel- 0.82
- Rhoi mwy o amser i feddwl
- Dylanwad cadarnhaol- gwybyddol a chymdeithasol
- Gallu cymysg ar amrantiad
- Gwella ymddygiad
- Gwaith ysgrifenedig o ansawdd gwell (trafodaethau yn ymarfer da i ysgrifennu)
- Cynhwysiad ('dwylo i fyny' wedi ei hebgor)
- Datblygu parch (rhyw/ tras ayyb)
- Gwneud ffrindiau newydd, llai o 'clicks'
- Cefnogaeth wych i'r rheini sydd yn dysgu iaith
- Datblygu hyder i siarad o flaen pawb
- Dysgu oddi wrth ei gilydd trwy drafodaeth/ cefnogaeth cyfoedion
- Gwell ffocws a gwrandawriad

Sut?

[Random Student Generator \(transum.org\)](https://www.transum.org)

- Chwilio am ffyrdd amrywiol o ddewis partneriaid ar hap
- Egluro'r drefn i'r dysgwyr (helpu i ddysgu'n well, gwneud ffrindiau newydd, dysgu oddi wrth ei gilydd)
- Cychwyn fore Llun. Newid lle i eistedd yn wythnosol
- Cyd- bennu MPLI dosbarth cyfan- arddangos. Modelu gan oedolion
- Cardiau gwerthfawrogi ar ddiwedd wythnos
- Dwylo i fyny- gofyn cwestiwn yn unig
- Trafod un peth ar y tro- amser byr- mwy effeithiol

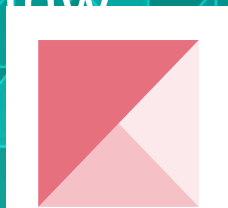
[ClassTools.net: Free Tools for Teachers and Students](https://www.classtools.net)

PARTNERIAID TRAFOD- MPLI

- Cyswllt llygaid da
- Cymryd tro
- Gwrando'n ofalus
- Bod yn gwrtais
- Disgwyl i'ch partner orffen
- Dweud wrth eich partner beth oeddech yn ei hoffi am weithio gyda nhw

Effaith ar ddysgwyr:

Dwi'n hoffi eistedd gyda fy mhartner trafod achos dwi'n gwrando'n well a dim yn chwarae'n wirion!

4 oed

Dwi'n meddwl ei fod yn dda ein bod yn gallu cydweithio gydag unrhyw un, dach chi'n cael cyfle i weithio gyda pawb, dim eich ffrindiau yn unig ond gyda plant 'dach chi ddim wedi arfer gweithio gyda nhw

11 oed

Pan 'dan ni'n gweithio gyda partner trafod mae'n dda achos 'dach c hi'n cael dwbl y syniadau ac mae eich gwaith ddwbl yn well!

8 oed

Mae partneriaid trafod yn gweithio'n dda oherwydd eich bod yn rhannu syniadau a chyfaddawdu. Dach chi'n deall pethau'n well

14 oed

Mae'r plant yn fwy goddefgar o'i gilydd; mae'r iaith a ddefnyddir ganddynt wedi newid ac mae'n ymddangos ein bod ar yr un tîm. Mae llai o hierarchaeth yn y dosbarth ac mae syniadau pawb yn ddilys, dim y cyflawnwyr uwch yn unig. Mae'r plant wedi sylweddoli eu bod yn fwy cyfartal ac yn fwy parod i weithio gydag unrhyw un

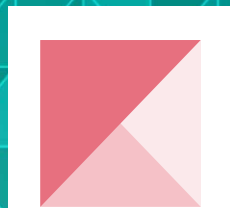
Athrawes

Awgrymiadau...

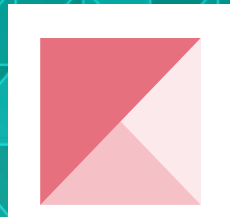
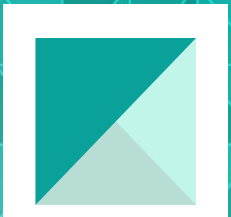
- Cyswllt rhieni
- Newid wythnosol
- Amrywio adrodd yn ôl
- Cyffro wrth newid partneriaid
- Peidio â chael eich temtio i newid y dewis o bartneriaid
- Treialu triawdau
- Arbrofi gyda symud byrddau- siap pedol
- Chwiliwch am ragoriaeth a modelu

- Cyflwyno elfennau mwy soffistigedig i'r mpl, e.e. Ystyried sut i gyfaddawdu, sut i ddal eich tir, sut i berswadio, gwrando'n dda ar eich partner?
- Cysylltu'r mpl gyda phwerau dysgu, ee. Dycnwch, cydweithredu, canolbwyntio, dyfalbarhau a goresgyn sialensau
- Datblygu hunan asesu ac asesu cyfoedion ar ddiwedd y bartneriaeth
- Cyflwyno cerdyn gofynnod- i'w roi osod ar y ddesg pan y mae angen fwy o gymorth

GRWPIO GALLU

Grwpio Gallu

- Niweidiol i gynnydd y rhan fwyaf o ddysgwyr ac yn cael effaith uniongyrchol, negyddol fel arfer, ar eu meddylfryd
- Grwpio yn ôl gallu- disgwyliadau a osodir- tueddol o fod yn segur. Cyflawniad dysgwyr yn cyd-fynd â'r disgwyliadau
- Archwilio dysgu lefel uwch- dysgwyr yn aml yn synnu athrawon- rhagori ar ddisgwyliadau blaenorol
- Bwrdd gallu îs= hunan- gred yn negyddol
- Bwrdd gallu uwch= rhy fodlon, meddylfryd segur, ofn

ment

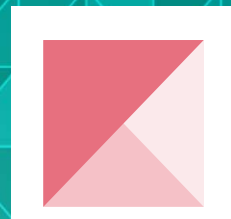
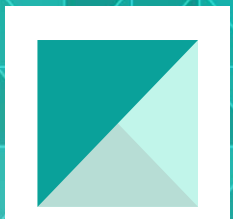

VISIBLE LEARNING – John Hattie

Assessment literate students	1.44
Providing Formative evaluation	0.9
Classroom discussion	0.82
Teacher/ student relationships	0.75
Feedback	0.72
Meta-cognitive strategies	0.69
<hr/>	
Homework	0.29
Class size	0.21
Within class grouping	0.16
Ability grouping	0.12
Moving schools	-0.34

'Researchers in England (Dixon. A Editorial FORUM, 2002) found that 88% of children placed into ability groups at age 4 remain in the same groupings until they leave school. This is one of the most chilling statistics I have ever read'
Joe Boaler, *The Elephant in the Classroom*, 2009

HERIAU GWAHANIAETHOL/ *DIFFERENTIATED CHALLENGES*

**ddim yn sbeislyd, sbeislyd,
POETH**

Slightly spicy, spicy, HOT

Anhygoel/ *Amazing*

Gwych / *great*

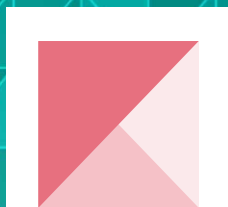
Syfrdanol/ *astonishing*

GwE

AWGRYMIADAU

- Hanfodol bod yr hinsawdd dosbarth y dysgu yn gadarn
- Angen addysgu ar sail beth mae dysgwyr yn ei wybod yn barod - yn aml ar ddechrau gwrs mae canfod hyn; grwpio dysgwyr ymlaen llaw yn gallu bod yn drefniant anaddas
- Ymarfer sgil drwy weithgaredd heriau gwahaniaethol. Cyflwyno'r sialensiau gwahanol e.e. ar daflen neu mewn pecyn) i ddysgwyr gan roi'r rhyddid iddynt hwy ddewis lefel yr her
- Heriau ar 3 lefel i fod ar gael i ddysgwyr ond sicrhau bod problemau ar gael ar bob un, yn hytrach na'r her isaf yn ymarfer y sgil, y canol yn ei gymhwyso a'r uchaf yn datrys problemau. Bob haen angen bod yn gymysgedd o'r tri
- Amrywio'r sialensau a'u henwau yn rheolaidd fel nad yw'n amlwg i ddysgwyr beth yw lefel yr her er mwyn annog dysgwyr annibynnol, neu ddim enw o gwbl

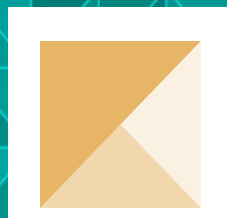
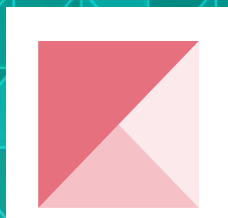

EFFAITH AR DDYSGWYR

Dwi'n teimlo'n hapusach heb unrhyw grwpiau. Roedd rhai plant yn anhapus oherwydd eu bod yn y grŵp isaf ac roeddent yn teimlo eu bod yn cael eu labelu ac na allant ddewis beth i'w wneud

Dwi'n hoffi peidio â bod mewn grŵp oherwydd pan fyddwch chi mewn grŵp îs rydych chi'n meddwl nad ydych chi'n ddigon clyfar!

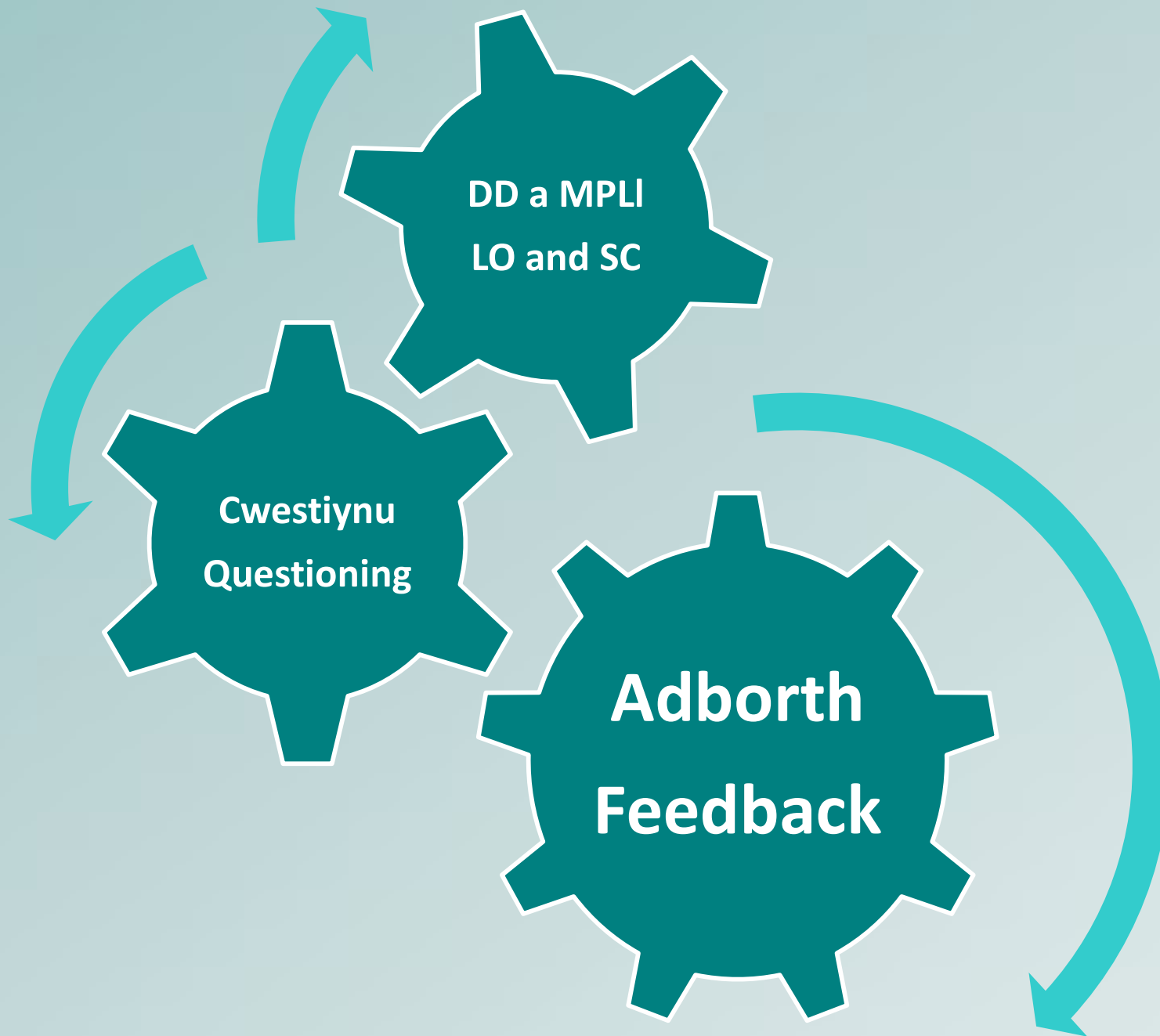
Cydwethlo • Dysgu • Llwyddo
Collaborating • Learning • Succeeding

Deilliannau Dysgu a Meini Prawf Llwyddiant

VISIBLE LEARNING...

Assessment literate students	1.44
Providing Formative evaluation	0.9
Classroom discussion	0.82
Teacher/ student relationships	0.75
Feedback	0.72
Meta-cognitive strategies	0.69
<hr/>	
Homework	0.29
Class size	0.21
Within class grouping	0.16
Ability grouping	0.12
Moving schools	-0.34

Deilliannau Dysgu

Y sgil neu'r wybodaeth ar gyfer gwers/ darn o waith

e.e.

Dysgu sut i ysgrifennu adroddiad papur newydd

Gwybod prif ddigwyddiadau hanes boddi Tryweryn

Meini Prawf Llwyddiant

Yr hyn sydd angen ei wneud gyflawni'r DD yn llwyddiannus

Angen eu llunio ar y cyd

Sail i adborth, trafodaethau a chynnydd

Meini Prawf Llwyddiant

Yr hyn sydd angen ei wneud gyflawni'r DD yn llwyddiannus

I hoelio'r Sgil... i ddatblygu'r wybodaeth/y ddealltwriaeth

- **Pennu gan ddisgyblion**
- Gallu bod yn **Agored neu Gaeëdig**
- MPLI generic
- Sail i adborth lafar ac ysgrifenedig

Disgyblion yn gallu eu llunio o oedran ifanc iawn o gael y cyfle.

Llunio MPLI ar y cyd - sut?

- Dadansoddi enghreifftiau ardderchog
- Cymharu enghraifft da a ddim cystal gyda dosbarth cyfan
- Dangos camau sut i wneud rhywbeth (*yn dawel*) o'r tu blaen e.e. *Sgil mathemateg - beth wnes i ? Beth wnes i wedyn ?*
- Gwneud rhywbeth yn anghywir
- Dod o hyd i'r camgymeriad
- Rhoi MPLI yn eu trefn
- Clustfeinio ar bartneriaid trafod yn llunio MPLI-rhannu gyda dosbarth cyfan

GWE

MPLI gorfodol/ caeedig ('rules')

Cydwathio · Dysgu · Llywddo
Collaborating · Learning · Succeeding

Penodol

DD: Dysgu sut i ddefnyddio dyfynodau

Cofiwch:

- Dechreuwch sgwrs pob person newydd ar linell newydd
- Rhowch ddyfynodau cyn ac ar ôl beth sy'n cael ei ddweud
- Mae sgwrs rhwyun bob amser yn dechrau gyda phrif lythyren
- Rhowch atalnodau llawn, ebychnodau ac ati cyn y cau'r dyfynodau

MPLI Dewisol / agored ('tools')

Mwy penagored.

DD: dysgu sut i greu tensiwn

Dewiswch....

- Dangoswch yn hytrach na dweud (e.e. 'Roedd yn groen gwydd drosti' yn hytrach na 'Roedd hi'n ofnus')
- Brawddegau byr i adeiladu tensiwn (e.e. 'Mae'n troi tuag ataf yn araf. Yn fygythiol.')
- Cadwch y perygl yn gyfrinachol neu peidwch â'i ddangos (e.e. 'Gallai glywed rhywbeth yn crafu')

Cofnodi DD a MPLL

Yr egwyddor - peidio gwastraffu amser disgyblion yn copio/ cofnodi

Opsiynau

- Disgyblion yn nodi DD fel teitl byr yn y llyfrau
- Cofnodi MPLL ar siart flip/ bwrdd gwyn/ cymhorthydd neu athrawes
- Disgyblion yn parhau i gofnodi yn eu llyfrau

**RHAID bod yn weledol YN YR YSTAFELL drwy'r amser
Nid oes neb yn dweud i beidio defnyddio DD a MPLL**

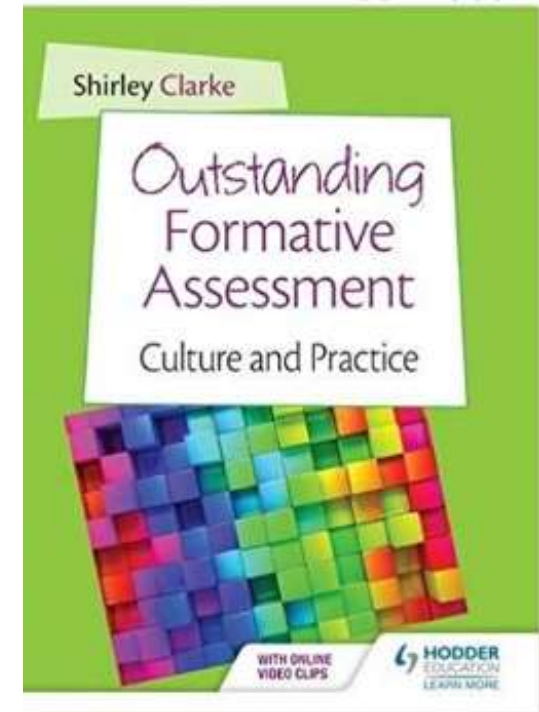
Cydwethlo • Dysgu • Llwyddo
Collaborating • Learning • Succeeding

Cychwyn gwersi - cwestiynu er mwyn canfod gwybodaeth blaenorol

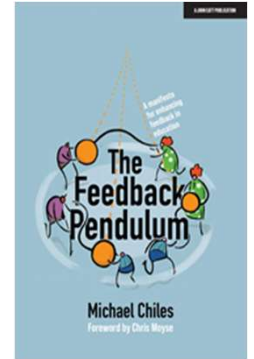

Strategaethau posib ar gyfer cwestiynu effeithiol

- Dewis o atebion
- Datganiad
- Cywir ac anghywir
- Pa un yw'r eithriad?
- Beth aeth o'i le?
- Dechrau o'r ateb/ y diwedd
- Rhoi safbwynt gwrthgyferbyniol
- Darbwyllwch ddisgybl arall
- Ydy o'r un fath?
- Pa un yw'r ateb anghywir gorau?

Cwestiynu

Ymestyn

- *Dywed wrtha'i/ dangosa i mi beth wyt wedi ei ddysgu hyd yn hyn*
- *Dywed wrtha'i beth wyt ti'n mynd i'w wneud gyntaf*
- *Beth wyt ti'n feddwl wrth....?*
- *Pam wyt ti'n meddwl...?*
- *Alli di roi enghraifft i mi o beth wyt ti'n ei feddwl? (hyn yn aml yn gallu dangos camsyniad)*
- *Alli di ymhelaethu ar hynna? Dywed fwy wrtha'i...Felly pam mae hyn yn well na llall?*
- *Alli di newid hwn i'w wneud yn fwy eglur?*
- *Pa dystiolaeth sydd gen ti i gefnogi dy bwynt?*

Ydy pawb yn deall? v Beth ydych chi i gyd wedi ei ddeall?

Cydweithlo • Dysgu • Llwyddo
Collaborating • Learning • Succeeding

Adborth

- Prif egwyddorion
- Adborth yn ystod gwers
- Adborth ar ôl gwers

Canllaw Estyn- Medi 2021

Maes Arolygu 2.2: Agweddau at ddysgu

Dylai arolygwyr werthuso i ba raddau y mae disgyblion yn datblygu'r agweddau a'r ymddygiadau allweddol a fydd yn eu helpu i ddysgu trwy gydol eu bywydau. Dylai arolygwyr ystyried:

- pa mor dda y mae disgyblion yn gwerthfawrogi ac yn ymateb i adborth gan oedolion a'u cyfoedion
- pa mor effeithiol y mae disgyblion yn defnyddio adborth i symud eu dysgu ymlaen

ADBORTH

Wrth werthuso ansawdd yr adborth gan athrawon ac ymarferwyr eraill, dylai arolygwyr ystyried pa mor dda y mae **adborth llafar ac ysgrifenedig** yn helpu disgyblion i wybod pa mor dda y maent yn gwneud a beth sydd angen iddynt ei wneud i wella. Dylent werthuso effeithiolrwydd yr adborth y mae disgyblion yn ei gael am waith y maent wedi'i gwblhau ar-lein neu'n ddigidol. Dylai arolygwyr ystyried:

- i ba raddau y mae athrawon yn datblygu meddwl a dealltwriaeth **disgyblion trwy gwestiynu medrus a monitro dysgu disgyblion**
- pa mor effeithiol y mae **athrawon ac ymarferwyr eraill yn ymateb i ddysgu disgyblion yn ystod gwersi a gweithgareddau ac yn addasu eu dull yn unol â hynny**
- pa mor llwyddiannus y mae athrawon yn **darparu cyfleoedd perthnasol, pwrpasol i ddisgyblion asesu eu dysgu eu hunain a'u cyfoedion lle bo hynny'n briodol**

Adborth

Yr adborth mwyaf pwerus yw adborth llafar, yn y funud

Mae adborth dysgwyr i athro yn bwysicach nag athro i ddysgwr.

Mae cwestiynu a defnydd o bartneriaid trafod yn greiddiol i gael at hyn

Angen ystyried pwrpas a gwerth adborth ysgrifenedig a'i effaith yn ofalus

John Hattie 2008

*“The mistake I made was seeing feedback as something teachers provided to students. I discovered that feedback is most powerful **when it is from student to teacher.** What they know, what they understand, where they made errors , when they have misconceptions , when they are not engaged – then teaching and learning can be synchronised and powerful. **Feedback to teachers makes learning visible.**”*

Adborth disgybl i athro

- Hinsawdd a pherthynas waith dysgwyr ac athro/athrawes a dysgwyr gyda'i gilydd - hyder i ateb cwestiynau, dathlu camgymeriadau
- Athrawon angen chwilio am yr adborth hwn yn barhaus - cwestiynu effeithiol – ac addasu yn ôl canfyddiadau/ adborth gan y dysgwyr
- Grym seibiannau (pitstops) yn ystod gwerau

'The first fundamental principle of effective classroom feedback should be more work for the recipient than the donor.'

'Improve the pupil not the work '

Dylan Wiliam

Amgylchedd dysgu saff
Safe learning environment

Mae adborth yn beth
emosiynol

Feedback is emotional

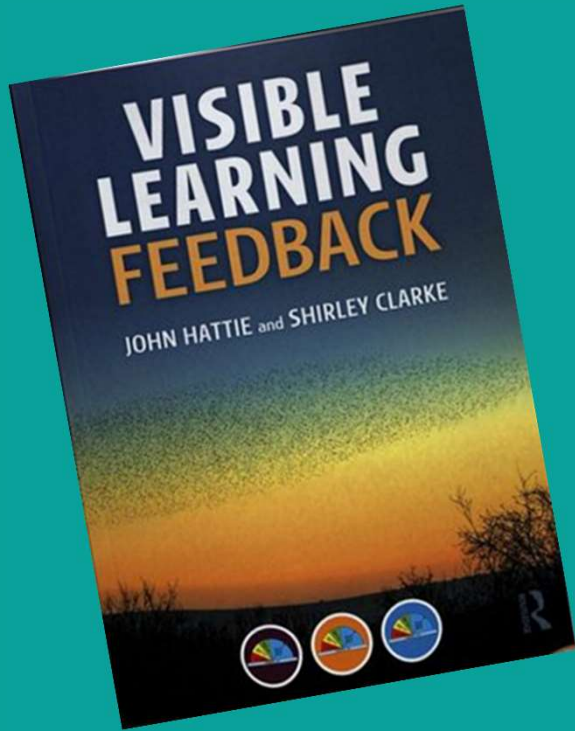
'Unless feedback is actioned, it is just information, another set of advice floating in the wind'

'Don't increase feedback , improve its effectiveness'

John Hattie

Pwrpas adborth

- **Cydnabod a diolch, dathlu ymdrechion, anogaeth.**
- **Cefnogi** dysgwyr wrth eu gwaith a'u cynorthwyo i **gyflawni** gwaith o ansawdd da a **theilwng o'u gallu.**
- Rhoi darlun clir i'r athro o ddealltwriaeth/ gwybodaeth **bresennol** y dysgwyr sut i gefnogi camau nesaf eu dysgu.
- Sicrhau **dealltwriaeth** dysgwyr o'u tasgau ac ymateb i unrhyw **gamsyniadau/ camddealltwriaeth**
- **Symud** y dysgu yn ei flaen a **sicrhau cynnydd** bob dysgwr
- Meithrin **annibyniaeth gynyddol** mewn dysgwyr i gynllunio a gwella eu gwaith

 ADDYSG CYMRU
EDUCATION WALES
canhadaeth ein cenedl | our national mission

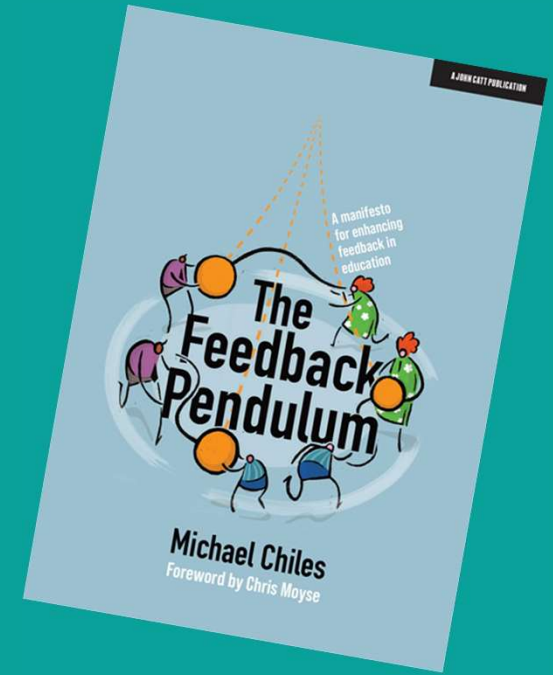

Canllawiau Cwricwlwm i Gymru

**TEACHER FEEDBACK TO
IMPROVE PUPIL LEARNING**
Guidance Report

 Education
Endowment
Foundation

Prosiect Ymchwil Gweithredol Asesu
Ffurfiannol GwE a Shirley Clarke

Adroddiad Arweiniol yr 'Education Endowment Foundation'

'...the only thing that matters with feedback is what learners do with it. If learners have no interest in improvement then no matter how thoughtful and insightful the feedback is, the time that teachers spend on crafting the feedback is likely to be wasted. For feedback to be effective we need to create classrooms where students welcome and use feedback.'

Dylan Wiliam

Adborth- EEF

- Effaith uchel iawn am gost isel iawn yn seiliedig ar dystiolaeth helaeth
- **Cost gweithredu: £££££**
- **Cryfder tystiolaeth *******
- **Effaith (misoedd) +6 mis**

Adborth- darganfyddiadau allweddol

- Mae darparu adborth yn dystiolaeth dda ac yn cael effaith fawr ar ddeilliannau dysgu. Mae adborth effeithiol yn tueddu i ganolbwyntio ar y dasg, y pwnc a strategaethau hunanreoleiddio: mae'n darparu gwybodaeth benodol ar sut i wella.
- Gall adborth fod yn effeithiol yn ystod, yn syth ar ôl ac ychydig o amser ar ôl dysgu. Ni ddylai polisïau adborth or-fanylu pa mor aml y rhoddir adborth
- Gall adborth ddod o amrywiaeth o ffynonellau – mae astudiaethau wedi dangos effeithiau cadarnhaol adborth gan athrawon a chyfoedion. Mae adborth gan dechnoleg ddigidol hefyd yn cael effeithiau cadarnhaol (er ei fod ychydig yn is na'r cyfartaledd cyffredinol).
- Gall gwahanol ddulliau o gyflwyno adborth fod yn effeithiol ac ni ddylai adborth gael ei gyfyngu i farcio ysgrifenedig yn unig. Mae astudiaethau o adborth llafar yn dangos effeithiau ychydig yn uwch yn gyffredinol (+7 mis). Gall marcio ysgrifenedig chwarae un rhan o strategaeth adborth effeithiol – ond mae'n hollbwysig monitro'r effeithiau ar lwyth gwaith staff.
- Mae'n bwysig rhoi adborth pan fydd pethau'n gywir – nid dim ond pan fyddant yn anghywir. Gall adborth o ansawdd uchel ganolbwyntio ar dasg, pwnc a strategaethau hunanreoleiddio.

Adborth yn ystod gwers strategaethau posib

Adborth dosbarth cyfan

- Edrych ar waith un disgybl yn ddigidol neu o dan y craffwr
- Cyfrannu adborth torfol yn erbyn y Meini Prawf Llwyddiant
- Rhoi adborth – llwyddiannau, cynnig gwelliannau, cywiro camsyniadau
- Pawb i wirio a gwella ei waith ei hun

Adborth cyfoedion

- Mae angen hyfforddi disgyblion i wneud hyn yn llwyddiannus
- Trafodaeth lafar ar gynnydd yn erbyn y Deilliannau Dysgu a'r Meini Prawf Llwyddiant wrth eu gwaith
- Pan fo angen edrych ar waith - defnyddio strategaeth un llyfr ar ben y llall, yr awdur yn gwneud newidiadau/gwelliannau. Ailadrodd y broses ar gyfer y disgybl arall
- Strategaethau digidol *e.e. Office 365, Google, SeeSaw, Flipgrid, Mote*

Adborth yn ystod gwera mwy o strategaethau posib

Adborth unigol

- Sylwadau neu drafodaeth tra bo unigolion wrth eu gwaith
- Neilltuo cyfnod penodol o tua 3-5 munud i gael trafodaeth un i un rhwng athro a disgybl am ddarn o waith, fel y mae amser a threfniant dosbarth yn caniatáu. Dylai hwn fod yn sgwrs wyneb yn wyneb, gofalgar, personol i drafod darn o waith.

Amser penodol i wella

- Llawer wedi rhoi sylw i ddefnydd o amseroedd penodol mewn wythnos waith i wella gwaith, e.e. dydd Gwener Gwella, amser llnau, 'DIRT time'

Mae rhai ysgolion wedi sefydlu grwpiau ymchwil ymysg staff neu gyda staff a disgyblion i adolygu effeithiolrwydd adborth yn rheolaidd

Adborth yn ystod gwers- Llafar

- Annog her a brwydr fel **rhywbeth naturiol** pan yn y broses ddysgu. Dathlu camgymeriadau
- Dysgwyr angen gwybod: a) Ble ydw i'n mynd? b) Sut? a c) Ble nesaf/Sut ellir gwella ar hyn?
- Darparu cyfleoedd i ddysgwyr **roi adborth i'w gilydd**
- Gwneud **adborth yn gysylltiedig â thasgau DD a MPLI**
- Rhowch adborth sy'n **addas ar gyfer pob dysgwr** (ddim yn rhy hawdd, ddim yn rhy heriol)

Ar ddiwedd gwera...

Ar ddiwedd gwera mae'n bwysig bod athro yn gwybod union lle mae 'r disgyblion arni yn eu dysgu a'u dealltwriaeth er mwyn cynllunio ar gyfer eu camau nesaf.

Mae hefyd yn bwysig bod disgyblion yn cael cyfle i adfyfrio ar eu dysgu eu hunain, drwy weithgaredd megis:

- Trafodaeth gyda phartner
- Adolygiad dosbarth cyfan ac amser i hunan asesu
- Gwneud nodyn ar ddiwedd eu gwaith eu hunain, ysgrifennu un cwestiwn sydd ganddyn nhw am y wers e.e. *beth os...? y tro nesaf, gawn ni....?*
- Ysgrifennu nodyn ar post it i'r athro wrth adael y dosbarth
- Asesu gyda chyfoedion - *dwi'n falch o .... Dwi angen gweithio ymhellach ar.....*

Adborth ar ôl gwrs

“Anything which happens after the lesson has questionable value compared to what happens in the moment”

- Os yw adborth effeithiol wedi digwydd yn y dosbarth a gwelliannau wedi eu gwneud yn ystod y wrs, mae angen ystyriaeth i faint a gwerth unrhyw sylwadau ar ddiwedd gwaith ar adegau.
- Os ydych chi'n marcio neu roi adborth ar waith oddi wrth y disgybl, mae angen sicrhau amser digonol mewn gwrs ddilynol i roi sylw i'r adborth a gweithredu arno.

Adborth ysgrifenedig - syniadau

- Defnyddio aroleuwyr gwahanol liw megis pinc plesio a gwyrdd gwirio.
- Disgyblion yn ysgrifennu mewn un lliw ac yn gwella gwaith mewn lliw arall
- Disgyblion yn ysgrifennu dim ond ar ochr dde'r llyfr gwaith - gadael y chwith yn wag ar gyfer gweithgarwch gwella, adborth
- Disgyblion yn ysgrifennu bob yn ail llinell wrth weithio ar ddrafft cyntaf, fel bod lle i sylwadau athro/ cyfoedion/ hunan mewn beiro gwahanol liw uwchben y llinell
- Edrych ar lyfrau sampl o ddysgwyr er mwyn canfod gwybodaeth flaenorol a phosibiliadau cynllunio ymhellach
- Ysgrifennu adborth 'dosbarth cyfan'. Hyn wedi profi'n arf llwyddiannus, yn enwedig yn yr Uwchradd
- Defnyddio codau a symbolau cytunedig, yn unol â pholisi'r ysgol. Sicrhau dealltwriaeth lawn y disgyblion o'r symbolau/ codau.

Deilliant Dysgu-
Ystyried adborth o'r wers ddiwethaf - beth mae dysgwyr ei wybod

Canfod gwybodaeth flaenorol – cwestiwn gweithgaredd
Partneriaid Trafod/ clustfeinio/ cwis

Pennu MPLI ar y cyd
Partneriaid Trafod

Seibiannau dysgu -
cwestiynu, hunan asesu, craffwr, partneriaid trafod

Gydol y wers : DD a MPLI yn weledol, oedolion yn cylchdroi,trafod, cwestiynu, adborth llafar, ysgrifenedig cryno.

Edrych ar fodelau i ganfod 'ansawdd'

Rhannu camgymeriadau/ camsyniadau/ llwyddiannau

Addasu/ gwella ar y pryd
Hunan asesu/partner trafod

Ar ddiwedd gwers - gwirio dealltwriaeth adborth/camau nesaf cyn/ wrth adael

A large, full-canopied green tree stands alone in a vast green field under a blue sky with scattered white clouds. The tree is the central focus, with its shadow cast on the grass. The field is lush and green, with some small yellow flowers visible. In the background, there is a dark line of trees on a low hill.

**WHEN THE ROOT IS DEEP
THERE IS NO REASON TO
FEAR THE WIND**